

"LOZNICA-GAS" A.D. Loznica

15300 Loznica, ul. Vere Blagojević bb, p.fah 77
Tel. 015/883-463, faks 883-464, mob: 064/888-37-06
www.loznica-gas.co.yu, e-mail: office@loznica-gas.co.yu

Mat.br. 17547402
Šifra delatnosti: 40203
PIB: 103243915
PDV: 12330712

1. УВОД

1.1. ЦИЉ УПУТСТВА

Циљ овог упутства је да потрошачима природног гаса омогући безбедније и рационалније коришћење, а потенцијалним корисницима помогне у доношењу правилне одлуке у избору енергента као и упознавање са поступком прикључења на гасовод. То се постиже указивањем на погодности коришћења природног гаса и предностима у односу на остале енергенте.

Услови под којима се објекти потрошача прикључују на гасовод

За прикључење нових објеката потрошача природног гаса на гасовод или за повећање потрошње природног гаса постојећих потрошача прибавља се енергетска сагласност која садржи енергетске и техничке услове.

Енергетским условима се одређује максимална часовна потрошња природног гаса и радни притисак на који се прикључују објекти потрошача природног гаса. Техничким условима дефинишу се врста, начин и место прикључења објекта.

С тим у складу, **потребно је поднети захтев дистрибутеру природног гаса (Лозница-гас) за издавање енергетске сагласности.** Захтев се подноси у писменом облику и садржи податке о:

- Потрошачу (име, презиме, адреса),
- Објекту за чије се прикључење тражи издавање енергетске сагласности (врста, намена објекта, локација),
- Намени потрошње природног гаса,

- Радном притиску који је потребан на објекту потрошача,
- Очекиваном времену прикључења.

Формулар захтева се може подићи у просторијама Лозница-гаса.

Након дефинисања енергетских и техничких услова прикључења потрошача потребно је закључити Уговор о условима и начину изградње гасовода који закључују дистрибутер гаса Лозница-гас и потрошач.

Енергетска сагласност се издаје по закључења Уговора.

После закључења Уговора и издавања енергетске сагласности потрошач је у обавези да дистрибутеру природног гаса достави Пројекат унутрашње гасне инсталације са Извештајем о техничкој контроли пројекта (ревизија пројекта).

После добијања енергетске сагласности потрошач приступа изградњи унутрашње гасне инсталације.

По завршетку радова потрошач се обраћа дистрибутеру природног гаса ради организовања изласка на објекат Комисије за пријем унутрашњих гасних инсталација, која проверава исправност и сигурност изведене инсталације.

Упутство садржи основне информације о природном гасу, унутрашњим гасним инсталацијама и гасним трошилима, као и изводе из закона који се односе на обавезе испоручиоца и корисника природног гаса.

1.2. ПРЕДМЕТ УПУТСТВА

Предмет упутства је испорука и коришћење природног гаса.

Природни гас спада у категорију добара од општег интереса, па се његов транспорт, дистрибуција и коришћење уређују законом.

Транспорт природног гаса врши се међународним, магистралним и локалним гасоводима, у складу са ЗАКОНОМ О ЦЕВОВОДНОМ ТРАНСПОРТУ ГАСОВИТИХ И ТЕЧНИХ УГЉОВОДНИКА (Сл. лист СРЈ 29/97).

Дистрибуција природног гаса врши се цевоводима гасно-дистрибутивне мреже у насељеним местима и прикључним водовима у оквиру те мреже до унутрашњих гасних инсталација, а у складу са ЗАКОНОМ О ЕНЕРГЕТИЦИ (Сл. гласник РС бр. 84/04).

Испорука природног гаса врши се на основу уговора који закључују испоручилац и корисник у писменој форми, у складу са УРЕДБОМ О ОПШТИМ УСЛОВИМА ЗА ИСПОРУКУ ПРИРОДНОГ ГАСА (Сл. гл. РС 60/93).

Примопредајно место испоруке природног гаса у домаћинству је мерило протока у кућном мерно-регулационом сету (КМРС).

Дистрибуцију и испоруку природног гаса врши: „Лозница-гас“ а.д, ул. Вере Благојевић б.б, Лозница.

Лозница-гас је власник дистрибутивне гасоводне мреже до унутрашњих гасних инсталација и у његовој надлежности су законом уређена права и обавезе у погледу изградње, преузимања, коришћења и одржавања мреже.

2. ПРИРОДНИ ГАС

2.1. КАРАКТЕРИСТИКЕ ПРИРОДНОГ ГАСА

Природни гас је мешавина гасовитих угљоводоника са доминацијом метана. Лакши је од ваздуха, без боје, мириса и укуса. Због тога је обавеза дистрибутера да природни гас у широкој потрошњи одорише додавањем одоранаса (тиоетара и меркаптана). То су гасови специфичних и препознатљивих, мало неугодних, мириса који се лако осете у гасној смеси.

Хемијска реакција природног гаса са кисеоником из ваздуха уз појаву пламена назива се сагоревање. Том приликом хемијски везана енергија ослобађа се у облику топлоте. Да би процес сагоревања могао отпочети и несметано се одвијати потребно је да буду испуњени следећи услови:

- Довољна количина кисеоника,
- Оптимално мешање гаса и кисеоника,
- Иницијално паљење смеше,
- Могућност самопаљења на радној температури.

2.2. ПРЕДНОСТИ ПРИРОДНОГ ГАСА

Природни гас је скоро идеално гориво. Његове предности су:

- Добро мешање са ваздухом,
- Велика брзина сагоревања,
- Релативно једноставни уређаји за ложење,
- Потпуно сагоревање без дима, чађи и чврстих остатака,
- Могућност појединачног мерења потрошене количине,
- Ниска цена у односу на остале енергенте,
- Не загађује човекову околину.

У табеларном прегледу дате су количине најчешће коришћених горива у домаћинству еквивалентне једном m^3 природног гаса.

Енергенти	Природ. гас	Течни гас	Ел. енерг.	Мрки угаљ	Дрво	Лож уље
Топлотна моћ	33 000 kJ/m ³	46 000 kJ/m ³	3 600 kJ/kWh	16 700 kJ/kg	9.400.000 kJ/m ³	41.200 kJ/l
1m ³ прир. гаса	1m ³	0,727 kg	9,3 kWh	2 kg	0,0035 m ³	0,82 l

Код одређивања финансијског еквивалента треба узети у обзир и друге елементе као што су: трошкови манипулације са горивом и шљаком код чврстог горива, губици при претовару и складиштењу и сл.

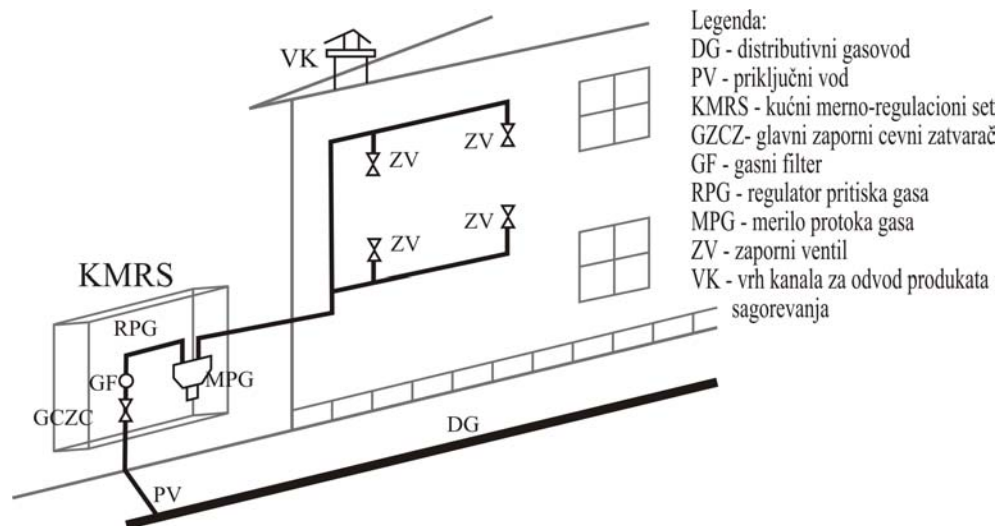
У предности коришћења природног гаса спада и могућност полуаутоматске регулације излазних параметара (температура пећнице, санитарне воде, воде у систему за грејање и сл.) као и одсуство физичког напора корисника.

3. УНУТРАШЊА ГАСНА ИНСТАЛАЦИЈА (УГИ)

3.1. ДЕФИНИЦИЈА И ОПИС УГИ

Унутрашњом гасном инсталацијом потрошача природног гаса сматра се инсталација која почиње иза главног запорног цевног затварача (ГЗЦЗ) на гасно-дистрибутивној мрежи а завршава се на врху канала за одвод продуката сагоревања у атмосферу (ВК).

На слици је шематски приказан аксонометријски изглед УГИ и дела гасовода испред ње.

Слика: Аксонометријски приказ УГИ

Напомена:

1. Главни запорни цевни затварач (ГЗЦЗ) је истовремено и главни противпожарни вентил.
2. Испред сваког гасног апарата уграђује се запорни вентил (ЗВ).

КМРС са фасадним издувним каналом -

3.2. МОГУЋИ ОТКАЗИ УГИ И НАЧИН ОТКЛАЊАЊА

Најчешћи узроци отказа елемената унутрашњих гасних инсталација су:

- ✓ Гашење пилот пламена (уколико је уграђен);
- ✓ Блокада регулатора притиска гаса;
- ✓ Прекид у снабдевању електричном енергијом.

Ако контролни (пилот) пламен не гори значи да је сигурносни систем ступио у дејство и затворио довод гаса. У том случају довољно је поново упалити пилот пламен.

Блокада регулатора притиска може настати из више разлога и тада је најбоље решење позвати дистрибутера.

Истовремено се може проверити да није дошло до искључења гаса у дистрибутивној мрежи.

Прекид у снабдевању електричном енергијом може настати услед нестанка енергије или неисправности осигурача или главног осигурача. У тим случајевима треба сачекати долазак електричне енергије или неисправне осигураче заменити исправним.

Напомена: За евентуалне отказе гасних кућних апарата надлежни су овлашћени сервиси специфицирани у упутству произвођача за руковање и одржавање.

Слика: Запорни вентил испред трошила

4. ГАСНИ КУЋНИ АПАРАТИ

4.3. ИЗБОР ГАСНИХ КУЋНИХ АПАРАТА

Данас је енергија веома скупа и захтева рационално понашање у њеном избору и трошењу.

Поставља се питање коју врсту гасних апарата изабрати, од ког произвођача и са којим нивоом регулације и аутоматизације.

Гасна пећ

Стабилни котло

Одговор није једноставан јер треба водити рачуна о потребама корисника, висини инвестиционог улагања, могућности комбиновања са алтернативним енергентима и наравно, квалитету апарата.

Неколико корисних савета при избору:

- Искључиво изабрати гасне апарате са атестом произвођача;
- Код приближно исте цене изабрати реномираног произвођача са сертификатом ЈУС ИСО 9000 и обезбеђеним овлашћеним сервисом;
- Изабрати апарате који имају осигурач пламена (термоелемент или биметал) који онемогућава истицање гаса при гашењу пламена из било ког разлога;
- Изабрати апарат који одговара намени али и просторији у којој ће бити смештен у погледу локације, запремине, вентилације и безбедности;
- Ако имате потребу за централним грејањем и загревањем санитарне воде изаберите комби бојлер;
- Смернице за избор врсте грејања дате су у табели број 1.

Табела бр. 1

ВРСТЕ	ПРЕДНОСТИ	НЕДОСТАЦИ
Грејање циркулационим гасним	- Висок степен корисности - Ниска цена инвестиције - Кратко време загревања	- Захтева чисте просторије - У односу на котлове који се постављају на под,

грејачима	- Велика могућност регулисања - Мало ангажовање на руковању - Не захтева много простора	захтева инсталацију грејања са мањим отпором воденог круга
Грејање топлим ваздухом	- Брзо стварање топлоте - Висок степен корисности - Мала потрошња - Ниска цена инвестиције - Аутономан рад - Може бити херметички у односу на простор који греје - Тих у раду - Флексибилан за разне услове уградње Служи и за проветравање	- Изазива кретање прашине
Грејање зрачећим грејачима (иц)	- Грејање великих просторија (хале, спортске дворане, просторије са великом изменом ваздуха) - Грејање појединих радних места у великим просторијама - Грејање металне робе у складиштима ради спречавања кондензације - Грејање појединих места на отвореном простору - Одсуство кретања прашине - Тренутно генерисање топлоте - Максимално смањена потреба за одржавањем	- Захтева велику висину уградње
Грејање гасним пећима	- Ниска цена инвестиције - Могућност постепене набавке - У случају квара једне пећи остале у систему раде - Ниски трошкови одржавања	- Расипање грејне снаге

4.2. УСЛОВИ ЗА ПОСТАВЉАЊЕ ГАСНИХ КУЋНИХ АПАРАТА

Гасни кућни апарати су уређаји намењени за грејање, припрему топле санитарне воде и припрему хране у домаћинству, укупне називне топлотне снаге до 50 kW. Подељени су на следеће категорије:

А – Апарати који користе ваздух из просторије и чији се продукти сагоревања задржавају у просторији;

Б – Апарати који користе ваздух из просторије а из којих се продукти сагоревања одводе у спољну средину кроз посебан или заједнички димњак;

Ц – Апарати који користе ваздух изван просторије и из којих се продукти сагоревања одводе кроз спољни зид, изнад крова или преко комбинованог димњака;

Општи услови за постављање кућних гасних апарата

- Гасни апарати се не смеју користити за намене за које нису конструисани (произведени);
- Гасни апарати морају имати доказ о квалитету;
- Гасни апарати се постављају према упутству произвођача;
- За рад гасних апарата мора се обезбедити довољно ваздуха за сагоревање природно или принудно;
- Свако ложиште гасног апарата мора имати посебну димоводну цев, непропусну и успонски изведену према димњаку;
- За одвод продуката сагоревања користи се посебан димњак или заједнички димњак за више ложишта под посебним условима;
- Пригушнице продуката сагоревања и запори чађи не уграђују се у инсталацију за одвод продуката сагоревања гаса;
- Димоводне клапне и регулатори промаје могу се уграђивати под условом да испуњавају захтеве одговарајућих стандарда и не ометају чишћење и испитивање димоводне инсталације;
- Елементи инсталације за довод ваздуха и одвод продуката сагоревања (фазонски прикључци, уређаји за заштиту од ветра

и за механичку заштиту улазних отвора за ваздух и излазних отвора за продукте сагоревања и сл.) су саставни делови апарата. Уграђују се само оригинални делови по техничком упутству произвођача.

Посебни услови за постављање гасних кућних апарата:

- Просторија за постављање апарата врсте **А** мора имати најмање један спољни прозор или врата који се отварају и запремину просторије мин. 10 m³ за апарате укупног топлотног оптерећења до 5 kW или мин. 20 m³ за апарате укупног топлотног оптерећења 5-11 kW.
- Просторија за постављање апарата врсте **Б** мора обезбедити природан или принудан улазак 1,6 m³ ваздуха по једном kW укупне називне топлотне снаге, при чему подпритисак у просторији, у односу на спољни притисак, не сме бити већи од 0,04 mbar (4 Pa), што одговара просторији која има најмање један спољни прозор или врата која се отварају и запремину најмање 4m³ по једном kW укупне називне топлотне снаге уређаја који истовремено раде;
- Апарати врсте **Ц** постављају се независно од запремине и проветравања просторије. Услов је да се поставе на спољни зид, у поткровље или уз комбиновани димњак, зависно од типа апарата;
- Облик, димензије и локација димњача, димњака, спољних отвора и канала за довод ваздуха и одвод продуката сагоревања морају одговарати захтевима из пројекта УГИ;
- На посебан димњак прикључују се гасни апарати са вентилаторским пламеником, гасни апарати постављени у просторије са стално отвореним доводним отвором за ваздух за сагоревање, гасни апарати са називном топлотном снагом већом од 30 kW и гасни апарати у зградама вишим од 5 спратова;
- На заједнички димњак могу се прикључити само гасни апарати са атмосферским пламеником називне топлотне снаге до 30 kW, и то највише три гасна апарата, на различитим висинама, са највећом разликом између највишег и најнижег прикључка мањом од 6,5 m;

- Заједнички димњак изграђен за један стан који испуњава услове за погонску температуру, може се користити и као мешовити димњак за гасне апарате са атмосферским пламеником и називном топлотном снагом до 30 kW и апарате на чврста или течна горива без вентилатора називне топлотне снаге до 20 kW. На исти мешовити димњак могу се прикључити највише три апарата, на различитим висинама, са највећом разликом између највишег и најнижег прикључка мањом од 6,5 m;
- Пре прикључења гасног апарата и првог пуштања у рад, димњак мора бити прегледан од овлашћене димничарске организације, која издаје одговарајуће уверење о исправности, не старије од 6 месеци.

4.3. РУКОВАЊЕ ГАСНИМ КУЋНИМ АПАРАТИМА И ЊИХОВО ОДРЖАВАЊЕ

Прво пуштање гасне инсталације и гасних апарата врши дистрибутер у присуству извођача УГИ, инвеститора и сервисера гасних апарата, одмах након комисијског прегледа техничке исправности УГИ и записничке констатације да је усаглашена са пројектом и важећим прописима. Исто важи и за евентуалну промену локације КМРС, прикључење нових и измештање постојећих гасних апарата. Поступак је следећи:

- ✓ Извођач УГИ подноси захтев дистрибутеру за прво пуштање, прикључење нових или измештање постојећих гасних апарата;
- ✓ Дистрибутер именује комисију за оцену погодности за прво пуштање, прикључење нових или измештање постојећих гасних апарата;
- ✓ Комисија врши преглед документације и инсталације и даје сагласност за пуштање гаса, о чему прави одговарајући записник.

Већином гасних кућних апарата управља се путем собног термостата, а мањи број има програматоре. Подешавање на номинални капацитет врши овлашћени сервисер.

Правилним руковањем постиже се жељени ефекат уз знатну уштеду. Код свих гасних апарата потпуно сагоревање препознаје се по тзв. светлећем пламену, јасно одређене и стабилне форме око тамног, плаво-зеленкастог језгра. Немиран, тром, чађав и дуг пламен указује на непотпуно сагоревање.

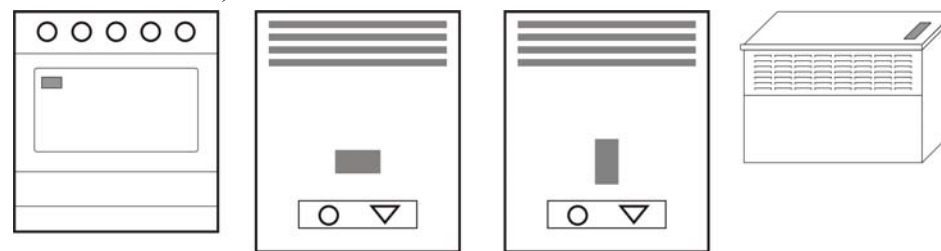
Неколико корисних савета за руковање:

✓ Код штедњака, пећница и решоа:

- Гасни горионик на штедњаку не палити пре постављања посуде,
- Пламен подесити на максималну јачину тако да не лиже посуду изнад дна,
- Кад јело прокључа смањити пламен до границе кључања,
- Кувати у поклопљеној посуди и експрес лонцу,
- Немојте кувати у посуди знатно мањег пречника од пречника пламена на горионику.

✓ Код гасних проточних бојлера:

- Температуру воде подесити помоћу бирача до највише 65 °C (за мање количине воде),
- Економичност је већа при краткотрајној употреби (2 до 15 мин).

Скице наведених трошила

✓ Код гасних котлова и комби-бојлера:

- Собни термостат подешавајте свакодневно у зависности од спољне температуре али не преко 20 °C,

- Пре укључења централног грејања проверите да ли је нормалан доток воде, гаса и струје и да ли је гасна славина отворена.

✓ **Код гасних пећи:**

- Никад не остављајте гасну пећ у раду без повремених надзора.

✓ **Код свих гасних кућних апарата:**

- Практично руковање новим апаратом научите од овлашћених (компетентних) сервисера, приликом постављања и првог пуштања гасног апарата, поштујући упутства произвођача,
- После искључења сваког гасног апарата затворите запорни вентил испред њега.

За правилно и редовно одржавање и сервисирање гасних кућних апарата одговоран је корисник.

Неколико корисних савета за одржавање:

- Сервисирање гасних кућних апарата поверити искључиво овлашћеном сервису;
- Димњак је потребно редовно контролисати и чистити;
- Пре сваке грејне сезоне гасни апарат очистити од свих нечистоћа на пламенику и измењивачу топлоте.

5. БЕЗБЕДНОСТ У КОРИШЋЕЊУ ПРИРОДНОГ ГАСА

5.1. ДОСАДАШЊА ИСКУСТВА

Искуства западних земаља, које имају већу традицију у коришћењу природног гаса су:

- Несреће проузроковане природним гасом заузимају једно од последњих места, заједно са несрећама од грома;
- Ако се и деси несрећа, обично је последица тзв. људског фактора, односно неправилног и нестручног руковања гасним апаратом.

Основне опасности су појаве експлозија и пожара. Дешавају се само при појави експлозивне смеше (5 - 15 % гаса у ваздуху) и иницијалном паљењу. Само тада може доћи до експлозије.

Опасности од експлозије и пожара могу се предупредити одговарајућим мерама.

5.2. МЕРЕ ПРЕДОСТРОЖНОСТИ

Забрањено је:

- Постављање и прво пуштање у рад гасне инсталације и гасног апарата без овлашћеног сервисера и испоручиоца природног гаса;
- Коришћење гасних апарата без осигурача пламена у затвореној просторији;
- Остављање у раду гасних апарата врсте А за време спавања или дужег одсуствовања;
- Коришћење гасне инсталације за уземљење гасних апарата;
- Испитивање непропусности пламеном;
- Излагање гасне инсталације механичким напрезањима;
- Затварање отвора предвиђених за довод ваздуха.

Строго је забрањено:

- Пројектовање и извођење УГИ поверити неовлашћеним предузећима и приватним лицима;
- Самовољно прикључење на дистрибутивну мрежу;
- Прикључење непријављених гасних апарата;
- Измештање постојећих гасних апарата;
- Реконструкција (продужење или скраћење) УГИ без сагласности дистрибутера;
- Коришћење гаса после затварања од стране дистрибутера по било ком основу;

- Препродаја природног гаса и претакање у судове под притиском.

Неколико корисних безбедносних савета:

- Кад осетите мирис гаса у просторији одмах отворите све прозоре и врата и затворите главни запорни вентил у КМРС;
- У просторију у којој се осећа мирис гаса не улазите са запаљеном цигаретом, отвореним пламеном и не изазивајте никакву варницу (паљењем електричних прекидача и сл.);
- Ако узрок и место истицања гаса не можете наћи и отклонити, позовите дистрибутера;
- У случају пожара, земљотреса, поплаве, одласка на одмор и сл. пре напуштања домаћинства **ЗАТВОРИТЕ ГЛАВНИ ЗАПОРНИ ЦЕВНИ ЗАТВАРАЧ** (положај ручице управан у односу на цевовод).

Поступак код прикључивања нових гасних апарата (односи се на унутрашње гасне инсталације предвиђене пројектом УГИ):

- Упутити допис „Лозница-гас“-у, на основу којег излази комисија која ће извршити преглед документације и инсталације и пустити гас.

Поступак за измештање постављених гасних апарата:

- Упутити допис „Лозница-гас“-у, на основу којег излази комисија која ће извршити преглед документације и инсталације и пустити гас.

Поступак за реконструкцију УГИ која је у функцији (продужење – скраћење):

- Допуна постојећег пројекта;
- Упутити захтев за енергетску сагласност за реконструкцију „Лозница-гас“-у;
- По добијању сагласности, извођење радова уговорити са овлашћеним извођачима радова који су регистровани код „Лозница-гас“-а;

- Упутити захтев „Лозница-гас“-у за излазак Комисије за технички преглед реконструисане инсталације, након чега ће се пустити гас у инсталацију.

Котловско постројење инсталисане снаге 200 kW

6. ИЗВОД ИЗ ЗАКОНА О ЕНЕРГЕТИЦИ

6.1. ЧЛАНОВИ ЗАКОНА КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА ОБАВЕЗЕ ИСПОРУЧИОЦА (ДИСТРИБУТЕРА) И КОРИСНИКА (ПОТРОШАЧА) ПРИРОДНОГ ГАСА

Члан 51.

Прикључење објекта на преносни, односно транспортни или дистрибутивни систем, врши се на основу одобрења енергетског субјекта на чији систем се прикључује објекат уз сагласност Оператора система.

Енергетски субјект на чији систем се прикључује објекат купца или објекат произвођача енергије одобриће прикључење у смислу става 1. овог члана ако утврди да уређаји и инсталације објекта који се прикључује испуњавају услове прописане законом, техничким и другим прописима којима се уређују услови и начин експлоатације тих објеката.

Члан 53.

Одобрење за прикључење објекта на преносни, транспортни или дистрибутивни систем садржи нарочито: место прикључења, начин и техничке услове прикључења, место и начин мерења испоручене енергије, рок прикључења и трошкове прикључка.

Технички и други услови прикључења на преносни, транспортни или дистрибутивни систем уређују се у складу са овим законом, техничким и другим прописима донетим у складу са овим законом.

Члан 56.

Енергетски субјект који снабдева енергијом објекат купца и купац енергије закључују уговор о продаји електричне енергије, природног гаса или топлотне енергије пре прикључења објекта купца на преносни, односно транспортни или дистрибутивни систем.

Енергетски субјект је дужан да прикључи објекат купца на преносни, транспортни, односно дистрибутивни систем у року од 15 дана од закључења уговора о продаји енергије, под условом да је купац испунио обавезе утврђене одобрењем за прикључење, као и да објекат купца испуњава све техничке и друге прописане услове.

Ако енергетски субјект не прикључи објекат купца на преносни, транспортни односно дистрибутивни систем у року из става 1. овог члана, надлежни инспектор, на захтев купца проверава, у року од 15 дана од дана подношења захтева, испуњеност услова за прикључење и ако утврди да су испуњени сви услови за прикључење, наложиће енергетском субјекту да, без одлагања, изврши прикључење објекта.

Енергетски субјект је дужан да прикључи објекат произвођача енергије на преносни, транспортни, односно дистрибутивни систем у року и под условима утврђеним уговором који закључе.

Члан 60.

Купац има право да захтева у случају техничких или других сметњи у испоруци енергије, чији узрок није на објекту купца, да се те сметње отклоне у примереном року.

Као примерени рок у којем је енергетски субјект обавезан да отклони сметње у испоруци енергије купцима сматра се рок од 24 часа, а најдуже два дана од дана пријема обавештења о сметњи.

Сметњама у испоруци енергије у смислу става 1. овог члана не сматрају се прекиди у испоруци енергије настали због примене мера из члана 72. тач. 3. и 4. овог закона.

Члан 61.

Купац је дужан да енергију користи под условима, на начин и за намене утврђене уговором о продаји енергије, законом и другим прописима донетим на основу овог закона.

Члан 62.

Купац је дужан да омогући овлашћеним лицима енергетских субјеката приступ мерним уређајима и инсталацијама, као и месту прикључка ради читавања, провере исправности, отклањања кварова, замене и одржавања уређаја и обуставе испоруке енергије.

Члан 63.

У случају техничких или других сметњи у испоруци енергије чији је узрок на објекту купца или у случају када купац не извршава уговорне обавезе, енергетски субјект за пренос, односно транспорт или дистрибуцију обуставиће испоруку енергије купцу, под условима и на

